

IX Ka 884/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

15 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w IX Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO L.Gutkowski (spr)

Sędziowie SO: A Nowicka

J.Sobierajski

Protokolant: staż. M.Holc

przy udziale prok. Prok. Rej. Toruń Centrum Zachód w Toruniu K.Lipińskiego

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2018r. sprawy:

S. B., oskarżonego o czyn z art.279§1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 26 października 2017r.

sygn. akt II K 141/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) na podstawie art.69§1 i 2 kk i art.70§1 kk warunkowo zawiesza wy-konanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I wobec S.B. na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,
- b) na podstawie art.72§1 pkt 4 kk zobowiązuje oskarżonego do konty-nuowania pracy zarobkowej,
- c) na podstawie art.73§1 kk oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora;

II. w pozostałym zakresie tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalania oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych należnych za drugą instancję i wydatkami postępowania odwoławcze-go obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 884/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 października 2017 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu, sygn. akt II K 141/17, uznał **P. S.** i **S. B.** za winnych popełnienia zarzucanych im aktem oskarżenia czynów, stanowiących występki z art. 279§1 kk, wymierzając za to każdemu z nich na mocy w/w przepisu kary po 1 roku pozbawienia wolności, na poczet których zaliczył okresy zatrzymania każdego z oskarżonych.

Na mocy art. 46§1 kk zasądził od każdego z nich tytułem naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej D. K. kwoty po 1.234,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczonymi od dnia 3 listopada 2016 roku do dnia zapłaty.

Orzekając o kosztach, zwolnił obu oskarżonych od obowiązku uiszczenia opłaty, a powstałymi wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył w istocie w całości oskarżony S. B.. Wykazując, że w rzeczywistości jego rola w popełnieniu przestępstwa była marginalna, skazanie na karę pozbawienia wolności powinno wcześniej ulec zatarciu, a obecnie prowadzi on ustabilizowany tryb życia, skarżący wywodził, że orzeczone wobec niego kara pozbawienia wolności z uwagi na fakt wymierzenia jej bez warunkowego zawieszenia wykonania była rażąco surowa, a zaskarżony wyrok wymagał zmiany poprzez zastosowanie w/w środka probacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Uwzględnienie apelacji oskarżonego skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o karze.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie ulegało wątpliwości, że oskarżony słusznie został uznany za winnego dopuszczenia się wspólnie i w porozumieniu z inną osobą kradzieży z włamaniem na szkodę D. K.. Dostrzegając podkreślany przez niego - i wynikający także z wyjaśnień P. S. - fakt, że to nie on był pomysłodawcą dokonania w/w czynu zabronionego i że to nie on przełamał zabezpieczenia broniące dostępu do sklepu, sąd zasadnie stwierdził, że skoro brał on udział w wynoszeniu przedmiotów, które zniknęły ze sklepu oraz ich ukryciu i przyjął połowę pieniędzy z ich sprzedaży, to jako współsprawca winien na równi z P. S. odpowiadać za dokonanie przestępstwa z art. 279 § 1 kk. Relacje P. S., z których wynikało, że oskarżony brał aktywny udział w wynoszeniu i chowaniu rzeczy skradzionych pokrzywdzonej, a także podziale zysków z przestępstwa, jawiły się jako wyważony, nieukierunkowany na przerzucenie odpowiedzialności na oskarżonego, opis przebiegu zdarzeń i z tej racji zasługiwały na uznanie ich za podstawę ustaleń. Okoliczność, czy to oskarżony osobiście sprzedał ukradzione rzeczy, czy zrobił to P. S., pozostawała bez znaczenia dla jego odpowiedzialności.

Na aprobatę nie zasługiwało natomiast rozstrzygnięcie o karze. Wymierzona oskarżonemu bezwzględna kara 1 roku pozbawienia wolności faktycznie jawiła się jako rażąco surowa w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Okoliczności obciążające sprzeciwiały się wprawdzie orzeczeniu wobec oskarżonego kary łagodniejszego rodzaju, niż kara pozbawienia wolności, jednakże ich występowanie nie uzasadniało przypuszczenia, że dla realizacji celów postępowania konieczne było wymierzenie kary pozbawienia wolności w postaci kary bezwzględnej.

Oskarżony trafnie zauważył, że sąd meriti błędnie zaliczył uprzednią karalność do okoliczności przemawiających za surowym ukaraniem go. Z karty karnej oskarżonego wynikało wprawdzie rzeczywiście, że był on osobą karaną, jednakże bliższa analiza ujawnionych w niej skazań przez pryzmat przepisów rozdziału XII kodeksu karnego, określających zasady zatarcia skazania, prowadziła do wniosku, że oskarżony zarówno w chwili orzekania przez sąd meriti, jak i w momencie popełnienia przestępstwa, posiadał status osoby niekaranej.

Orzeczone wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego w G.z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie (...)kara pozbawienia wolności była karą z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby. Wyrok ten uprawomocnił się dnia 19 marca 2013 r. (k. 72v.). Zgodnie z art. 76 kk w brzmieniu wówczas obowiązującym, który przewidywał, że skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, o ile pozytywnie upłynie okres próby i zostaną w tym czasie wykonane orzeczone obok kary obowiązki, kara orzeczone tymże wyrokiem wobec oskarżonego winna zatem ulec zatarciu po upływie 3 lat i 6 miesięcy od jego uprawomocnienia się, czyli w dniu 19 września 2016 r. Reguły te do zatarcia w/w skazania winny być stosowane również po wejściu w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Treść art. 76 kk nie uległa bowiem wówczas zmianie, natomiast art. 21 tejże ustawy stanowił, że do skazań prawomocnymi wyrokami wydanymi przed dniem jej wejścia w życie, a więc przed 1 lipca 2015 r., w przedmiocie zatarcia skazania należy stosować przepisy kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ową ustawą, jeśli – tak, jak w tym wypadku - okres zatarcia skazania jeszcze do tego czasu nie upłynął.

Z akt sprawy nie wynikało, by oskarżony w okresie próby związanym z warunkowym zawieszeniem wykonania kary ze sprawy (...)popelnil przestępstwo.

W zawartym w apelacji oświadczeniu wskazał on natomiast, że do dnia 19 sierpnia 2014 r. wykonał obowiązek naprawienia szkody nałożony na niego wydanym w niej wyrokiem. Na dowód tego faktu przedstawił ksero pisma z poświadczeniami przyjęcia wpłat wystawionymi przez pokrzywdzonego (k. 194). To, że tak było potwierdzały także informacje uzyskane przez sąd w toku postępowania odwoławczego bezpośrednio u pokrzywdzonego, na rzecz którego zasądzony był w/w obowiązek (k. 218). Twierdzeniom oskarżonego należało zatem dać wiarę.

W tej sytuacji skazanie w sprawie(...)uznać należało za zatarłe z dniem 19 września 2016 r., a wraz z nim także i skazanie ze sprawy (...)na karę ograniczenia wolności, którą oskarżony wykonał dnia 20 maja 2012 r. To ostatnie skazanie – gdyby było rozpatrywane odrębnie – winno ulec zatarciu już dnia 1 lipca 2015 r. Nowela kodeksu karnego, która weszła w życie 1 lipca 2015 r., skróciła bowiem z 5 do 3 lat okres, którego upływ jest niezbędny do zatarcia skazania na karę ograniczenia wolności, wprowadzając zasadę, że do skazań prawomocnymi wyrokami wydanymi przed dniem rozpoczęcia jej obowiązywania do zatarcia skazania stosować należy przepisy kodeksu karnego w brzmieniu nią nadanym, o ile okres zatarcia skazania nie upłynął przed dniem jej wejścia w życie, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli według nowych przepisów okres zatarcia skazania upłynąłby przed dniem wejścia w życie nowelizacji, to zatarcie skazania następuje dopiero z momentem jej wejścia w życie (art. 21). Z uwagi na popełnienie przestępstwa ze sprawy (...)w okresie do zatarcia skazania na karę ograniczenia wolności dopuszczalne było jednak jedynie jednoczesne zatarcie obu tych skazań (art. 108 kk).

Oznaczało to, że w przedmiotowej sprawie oskarżony powinien być traktowany jako osoba niekarana, która w chwili popełnienia przestępstwa przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem (2 listopada 2016 r.) nie była skazana na karę pozbawienia wolności. Przywrócenie statusu niekaranego następuje bowiem z chwilą zatarcia skazania, choćby wykreślenie z rejestru skazanych nie nastąpiło (art. 106 kk).

Nie było zatem przeszkód formalnych do zastosowania wobec oskarżonego warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

W świetle okoliczności, że skazania oskarżonego widniejące w karcie karnej w rzeczywistości traktować należało jako niebyłe, jego postawy - znamiennej wyrażeniem skruchy i przeproszeniem pokrzywdzonej oraz właściwości i warunki osobistych, a także zachowania się po popełnieniu przestępstwa, orzeczenie kary pozbawienia wolności przy zastosowaniu środka probacyjnego z art. 66 kk jawiło się też jako środek wystraszający do zapewnienia realizacji celów postępowania.

Korzystając z okazji łatwego zdobycia gotówki, jaka nadarzyła się w związku z inicjatywą popełnienia przestępstwa, z którą spontanicznie wystąpił P. S., oskarżony bez wątplenia okazał lekceważenie dla porządku prawnego. Okoliczność ta, oceniana w powiązaniu z pozostałymi okolicznościami sprawy, pozwalała jednak na stwierdzenie, że nie wykazywał on absolutnie nieprzejednanej postawy wobec porządku prawnego. Deklarując krytyczny stosunek do popełnionego czynu oskarżony w toku postępowania generalnie przyznał się do winy i wyrażając żal przeprosił pokrzywdzoną, a jego przeprosiny zostały przyjęte. Oświadczył on także, że zerwał kontakty z dotychczasowym środowiskiem i brak było sygnałów o tym, by po popełnieniu przestępstwa przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem ponownie naruszył prawo. Przedłożone przez niego dokumenty potwierdzały, że oskarżony zmienił się i obecnie prowadzi ustabilizowany tryb życia: pracuje na utrzymanie konkubiny i wspólnych dzieci (k. 190-191, 195), wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego na dzieci z poprzedniego związku (k. 189) i reguluje obciążające go zadłużenie (k. 192-193). Co więcej - podjął także walkę z nałogiem alkoholowym, który miał wpływ na to, że naruszył prawo (k. 187). Zważywszy na powyższe - zdaniem sądu odwoławczego - możliwe było sformułowanie pozytywnej prognozy kryminologicznej, uzasadniającej przekonanie, że perspektywa możliwości zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności i oderwania go od dotychczasowego życia na okres 1 roku stanowić będzie odpowiednią gwarancję, iż oskarżony, który ma na utrzymaniu konkubinę i dzieci - w tym najmłodsze kilkumiesięczne, które urodziło się dnia 7 grudnia 2017 r. (k. 188 i k. 219v.) - nie powróci na drogę przestępstwa.

Mając na uwadze powyższe, zmieniając zaskarżony wyrok, sąd odwoławczy - na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 kk - warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego w pkt I wyroku kary 1 roku pozbawienia wolności na okres 3 lat próby, konieczny w ocenie sądu odwoławczego do weryfikacji trafności sformułowanej wobec niego prognozy kryminologicznej.

W celu zapewnienia efektywnej kontroli jego zachowania w tym czasie, sąd odwoławczy oddał go - na podstawie art. 73 § 1 kk - pod dozór kuratora sądowego.

Jednocześnie, aby wzmóc oddziaływania wychowawcze w okresie próby, sąd odwoławczy - na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 kk - zobowiązał oskarżonego do kontynuowania pracy zarobkowej. Z zebranych dowodów wynikało wprawdzie, że oskarżony, który w czasie popełnienia przestępstwa pozostawał bez pracy, w toku postępowania w przedmiotowej sprawie podjął zatrudnienie i ma pracę zagwarantowaną do końca września 2019 roku (k. 191), niemniej jednak, z uwagi na fakt, że dalsze utrwalenie pozytywnej postawy w tym względzie było jak najbardziej pożądane, nałożenie na niego w/w zobowiązania - podniesionego do rangi obowiązku próby z sankcją w postaci możliwości fakultatywnego zarządzenia wykonania kary - uznać należało, jako stanowiące dodatkowy czynnik motywacyjny, za celowe.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu, dlatego też – w pozostałym zakresie – został on utrzymany w mocy.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawiała za tym jego sytuacja finansowa, oceniana przy uwzględnieniu faktu, że miał on na utrzymaniu rodzinę oraz został zobowiązany do spłaty zadłużenia na rzecz pokrzywdzonej.